

Yashil

IQTISODIYOT TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 4

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'ssatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 938 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-aprelda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbanov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi

Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati

Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri

Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinosari

Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati

Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori

Xudoqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMB birinchi prorektori

Abduraxanova Guinora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori

Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori

Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori

Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori

Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinosari

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti

Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Uteyev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokururasi boshqarma boshlig'i o'rinosari

Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokururasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokururasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Organizational Behavior and Leadership.....	10
Ibrokhim Gulomov	
Baliqchilikda klasterlarni tashkil etishning nazariy asoslari.....	18
Olim Murtazayev, Muydinov Olim Bekmuratovich	
Ocenka sostoyaniya privlecheniya investitsiy v sfere turizma Uzbekistana i mehanizmy upravleniya 24	
Arzimatos Bobirmirzo Zokirjon ugli	
Biologik aktivlar buxgalteriya hisobni milliy va xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish masalalari...27	
Axmadalievna Zebo Abdusalimovna	
Aholi yashash joylarda yong'in risklarini bartaraf etish xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari.....32	
Aziz Zikriyoev	
O'zbekistonda ilmiy darajali kadrlar tayyorlash tizimi boshqaruvining tashkiliy tuzilmasi va vazifalari.....40	
Beknaeva Shaxnoza Vladimirovna	
Mintaqaviy turizmning iqtisodiyot rivojlanishiga ta'siri (O'zbekiston turistik xizmatlar bozori misolida).....45	
D. B. O'rroqova	
Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ko'paytirishning asosiy yo'llari.....50	
Ibrohimov Boburmirzo Baxtiyor o'g'li, Sayfiddinov Sarvarbek Anvarbek o'g'li	
Sanoat korxonalarining aksiyalar bozoridagi faoliyati tahlili: muammolar va yechimlar	55
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
Qurilishda modernizatsiya va diversifikatsiya qilish asosida yangi ishlab chiqarish quvvatlarini oshirish	63
Islamov Ozodjon	
Sanoat korxonalari innovatsion salohiyatini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari.....	67
J. K. Boymurodov	
Mamlakatda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish yo'nalishlari	72
Kadirxodjayeva Nilufar Raxmatullayevna	
BlokchEYn texnologiyalari yordamida raqamli iqtisodiyotni o'zgartirish	77
Karabayev Rustam Zafarovich, Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida zamonaviy mehnat bozorining rivojlanishi	84
Layli Mirzayeva	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda investitsion resurslardan samarali foydalanish mexanizmlari.....88	
Luiza Komilovna Xaydarova	
Umumta'lim muassasalari sonining ekonometrik tahlilini pedagogik metodlar yordamida amalga oshirish....93	
Ravshanova Muhayyo Maxmanazarovna	
O'zbekiston tarixiy shaharlarda turistik faoliyati shakllanishi va ularni boshqarishning nazariy asoslari.....98	
Meliqulov G'ayrat Abdug'afforovich	
Iqtisodiy rivojlanish va ilmiy tadqiqot rivojlanishining havo ifloslanish darajasiga ta'siri	105
Murodullayev Kamoliddin Sherzod o'g'li, Sadibekova Bibisora Djapparovna, Turdiqulov Farrux Ravshanjon o'g'li	
Hududlarni rivojlantirish va "yashil iqtisodiyot"ni shakllantirishning ekologik muammolar.....110	
Maxkamov Saidafzal Saidkamol o'g'li, Yigitaliyeva Dilnavo Mansurjon qizi	
Ekoturizm obyektingining tasniflanishi va alohida xususiyatlari	116
Qodirov Azizjon Anvarovich	
Mamlakatimiz oliy ta'lim tizimda sifat menejmentidan foydalanishning konseptual asoslari	121
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Bo'lajak iqtisodchilarning kasbiy kompetensiyalari.....	125
Shukurova Marifat Xodjiakbar qizi	
Ta'limning bosqichlari va ularning inson kapitalini shakllantirishdagi ahamiyati	129
To'rayeva Hurriyat To'yqulovna	
Hududlarda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalg etish dasturini amalga oshirishda marketingni rivojlantirish yo'llari	136
Xamidov O. X., Tojiyeva A. F.	
Investitsiyalar marketingining strategik aspektlari.....	143
Xodjamberdiyeva Dilnoza Bahtiyorovna	
Xorijiy investitsiyalarni jalg etishda investitsion muhit jozibadorligini oshirishga nazariy qarashlar	149

A. Bektemirov, A. A. Abdurahmonov

Qishloq xo'jaligi raqobatbardoshligini oshirishning ilg'or xorij tajribasi.....	154
Abdulloev Asliddin Junaydullayevich, Ochilov Narzullo Fayzulloyevich	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari.....	159
Yodgorova Xalima To'lqinovna	
Turizm sohasi uchun yuqori malakali kadrlarni tayyorlashda davlat va xususiy sherikchilikning o'zaro bog'liqligi tahlili.....	165
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
Mamlakatimizda turizm tashkilotlari faoliyatini qo'llab-quvvatlash maqsadida marketing instrumentlari orqali samarali tizim yaratish.....	169
Suyunova Kamilla Baxromovna	
Qishloq xo'jaligida agrokimyo xizmatlar ko'rsatishning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	173
Tabayev Azamat Zaripbayevich	
Yashil iqtisodiyotga investitsiyalarni jalgilishni faollashtirish muammolari.....	178
Xomitov K. Z., Masharipova S. R.	
Considerations on the Problem of Illegal Migration and Human Trafficking	183
Azamatova Gulmira Bayirbekovna, Otarbayeva Guljan Kobeyevna	
Sustainable Development and Environmental Economics in Uzbekistan:	
A Focus on Carbon Pricing and Renewable Energy	186
Muhammadiyev Po'latjon Ilhomjon o'g'li, Uzganbayeva Dilnoza Toxtasinovna	
The use of Digital Technologies in the Provision Of Utilities to the Population	192
Mamanazarov Oybek Shomurodovich, Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Alijonov Jamshid Alijon o'g'li	
The Current State of the Digital Economy in the Agrarian Sphere: Problems and Solutions	196
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Behavioral Theory of the Firm	201
Egamberdieva Oydin Abror qizi	
The Role of Information Technologies in Increasing the Capitalization of Commercial Banks	207
Egamova Makhfurat Esanova	
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан	211
Абдуллоев Фуркат Олимджонович	
Совершенствование методологии экспертизы инвестиционных проектов	216
Бекимбетова Гулнора Маратовна	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли	223
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Меры по снижению доли теневой экономики в стране.....	228
Махмудова Юлдузхон Баҳромжон қизи, Сафаров Гиёсиддин Абдуллаевич ўғли	
Формирование национальной инновационной системы – одна из приоритетных задач повышения конкурентоспособности Республики Узбекистан	232
Н. М. Махмудов, А. А. Алиев, З. А. Мирзоев	
Мониторинг и анализ современного состояния и развития промышленности в Узбекистане.....	237
Назарова Раъно Рустамовна, Исмоилова Малика Дилшодовна	
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов	243
Раупов Жамшид Рашидович	
Роль применения ключевых показателей эффективности труда на предприятиях.....	249
Рахматуллаева Шахноза Хамидовна	
Влияние цифровой трансформации на инвестиционную привлекательность Узбекистана.....	255
Сайткамолов Мухаммадхожа Сабирходжа ўғли, Маркабаева Жансая Айбек қызы	
Организация и координация методической помощи при управлении педагогическими кадрами	261
Хакимова Майя Юрьевна	
Интеграция узбекистана в мировое экономическое сотрудничество путем унификации бухгалтерского учета на основе МСФО	266
Зарипова Саёҳат Зафаровна	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyiylalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari.....	271
Abduqodirova Ozoda Anvarjon qizi	
Tijorat banklari tomonidan jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlarning joriy tahlili.....	276
Abdusalomov Jaxongir O'ktam o'g'li	

Globalashuv sharoitida mamlakatimizda sug'urta bozorini raqamlashtirishning ahamiyati.....	282
Anvarova Z.	
The Role of Parents and Teachers in Promoting a Healthy Lifestyle in Children.....	286
Axtamov Djamshed Baxromovich	
A Study of the Importance of Green Economy in Uzbekistan Sustainable Economic Development and its Measurement Indicators in Relation to Environment.....	291
Ataniyazova Maksuda Baltayevna, Tairova Zarnigor Mammat qizi	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi.....	296
Avazov Ilhom Ravshanovich	
Foydani soliqqa tortish obyekti sifatidagi iqtisodiy tarkibi.....	301
Axrorov Zarif Oripovich	
Surxondaryo viloyatida aholining uy-joy bilan ta'minlanganlik darajasini tahlili.....	309
Ibragimov Qobil To'xtamishovich	
Review of Methodological Approaches to Enterprises Financial Condition Analysis.....	314
Ismailova Maxbuba Mirxalilovna	
Innovatsion rivojlanish sharoitida xizmat ko'rsatish sohasini tasniflanishining nazariy va ilmiy asoslari.....	319
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Korxonalarda benchmarking strategiyalarini qo'llashning ijtimoiy-iqtisodiy mexanizmlari.....	325
Narziyeva Dilafiruz Muxtorovna	
Davlat budjetining soliqsiz daromadlari shakllanishini takomillashtirish yo'llari.....	330
Oktamova Nargiza Narzulla qizi	
Mamlakatimizda sanoat ishlab chiqarishi korxonalarining rivojlanish holati tahlili.....	334
Olimov Maqsudjon Komiljon o'g'li	
Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotni moliyaviy hisobotning xalqaro standartlar talablari asosida tuzish.....	339
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Raqamlashtirish sharoitida qo'shma korxonasi faoliyatining tahlili.....	343
Rashidov Jamshid Xamidovich	
Kichik biznes va xususiy tadbirdorlikning rivojlanishida oilaviy tadbirdorlikning o'rni.....	348
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Saloxiddin Zuxriddin Nuriddin o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitda xizmat ko'rsatishning ilmiy asoslari.....	352
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitda telekommunikatsiya sohasini rivojlantirish ilmiy asoslari.....	356
Toshmatov Salohiddin Zayniddinovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarni joriy etishning huquqiy masalalari.....	360
Turg'unov Saloxiddin Jamol o'g'li, Mirzayeva Mohidil Vohidovna	
Zamonaviy sharoitlarda korxonalarining moliyaviy baqarorligini yaxshilash masalalari	366
Usmanova Guljahan Ulug'bek qizi	
Franshizalarni jalb qilishda davlat boshqaruvi tizimida marketing tadqiqotlarining ahamiyati	371
Xodjayev Anvar Rasulovich	
Transport Decarbonization Strategy.....	377
Yarashova Vasila Kamalovna, Muradov Bekzod Xidirnazar ugli	
Temir yo'l transportida ishlab chiqarish faoliyatining iqtisodiy samaradorligini oshirish	382
Yermatova Dilnoza Axmadijonovna	
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirdorlikni rivojlantirish istiqbollari	387
Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	
Issiqlik ta'minoti xizmatlarini ko'rsatish samaradorligi va sifatini baholash ko'rsatkichlari tizimi.....	390
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Issiqlik ta'minoti xizmatlari sifatiga ta'sir etuvchi omillar va ularni baholash	394
Abdulaziz Abdumo'minovich Matro'ziyev	
Jismoniy shaxslarning mol-mulkiga soliq solishni takomillashtirish.....	399
Abdullayev Zafarjon Alijonovich, Zaydullayev Abduhabib Boliqul o'g'li	
Sug'urta tashkilotlarida hisob siyosatini ishlab chiqishning ahamiyati.....	404
Abduraimova Maftunaxon Axmatovna	
Bank risklarini boshqarishning xalqaro tajribalari.....	409
Abdurasulov Jaxongir Abduvaliyevich	
Tadbirkorlik subyektlari ijtimoiy ma'sulligini ta'minlash mexanizmining amal qilish darajasi.....	416

Bayisbayev Javlon Nurlanovich

Qishloq aholisining qishloq xo'jaligida bilim va innovatsiyalarni o'zlashtirishiga ta'sir etuvchi omillarni iqtisodiy baholash (Samarqand viloyati misolida)..... 421

Bozorova Lobar Nuralevna

Направления совершенствования инновационных стратегий в деятельности промышленных предприятий..... 427

Дониерова Зухрабону Алишер кизи

Mol-mulk solig'ining korxonalar faoliyatiga ta'siri..... 432

Qudiyarov Kishibay Ramatullayevich

Banklar reytingini aniqlash va barqarorligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari..... 438

Maxmudov Omon Tuxtayevich

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida tijorat banklarining aktiv va passiv operatsiyalarini innovatsion usullar orqali boshqarishni takomillashtirish 442

Mo'minova Ma'suda Baxtiyarovna

Auditorlik tekshiruvini dasturiy ta'minot asosida tashkil etish: muammo va yechimlar..... 447

Nazarova Kamola Sattorali qizi

Ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirishning davlat tomonidan tartibga solish konsepsiysi..... 453

Normurodov Xusan Eshmaxmatovich

O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning ahamiyati hamda uni rivojlantirish istiqbollari..... 460

Nurullayeva Shaxnoza, Saydullayeva Saodat

Tijorat banklari inson kapitali samaradorligini baholashda KPI ko'rsatkichlaridan foydalanish mexanizmlari..... 467

Turaeva Mastura Kurbanovna

Сущность и особенности инвестиционно-строительного процесса 471

А. Бектемиров, Б.М.Абдувалиев

Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarishning dolzarb masalalari..... 478

Saidov Hayotjon Raxmatulloevich

Tijorat banklarida kredit operatsiyalari hisobini takomillashtirish 482

Sa'dullayeva Asalxon Muzaffarovna

Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarining raqobatbardoshlikni baholash usullari 485

Abdulloyev Asliddin Junaydullayevich, Teshayev Mirolim Djumayevich

Tadbirkorlik subyektlarida soliq yukini optimallashtirish mexanizmi 490

To'xsanov Qudratillo Nozimovich

Davlat sektorida ichki audit tadbirlarini umumiylashtirish 495

Xamidova Z. U.

Aholi moliyaviy savodxonligini oshirish va uning ahamiyati..... 501

Xudayarova Xurshida Abdunazarovna

Kambag'allikni qisqartirishning xorijiy mamlakatlar tajribasi..... 505

Xudoyberdiyev Jamshid Juraboy o'g'li

Oliy ta'lim muassasalarida buxgalteriya hisobi va ichki auditni takomillashtirish 511

Shaymatova Nargiza Ashurovna

Raqamli iqtisodiyot sharoitida sug'urta xizmatlari..... 516

Shodmonova Odina G'ofur qizi

Fuqarolar davlat pensiya ta'minoti tizimining amaldagi holati tahlili..... 520

Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li

Aholiga bank xizmatlari ko'rsatishning ijtimoiy ahamiyati..... 525

Eldor Uskanov

Innovatsion boshqaruvning ilg'or xorijiy tajribalari 530

Yusupova Jamila Karamatdinovna

Neft-gaz korxonalaroli moliyaviy-iqtisodiy faoliyati natijalari tahlili ("O'ZBEKNEFTGAZ" AJ misolida) 534

Umurzoqov Jamoliddin Sherbekovich

Korxonalarda savdo marketing faoliyati samaradorligini baholash..... 541

Sobirov Azizbek Avzbekovich

Moliyaviy firibgarliklarga qarshi kurashishda raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari..... 548

Gadaev Ismat Yadgarovich

Hududlarda islom iqtisodiyoti tamoyillari asosida amalga oshirilgan investitsion loyihalar:

to'siqlar va yechimlar	551
Irgasheva Gulbahor Sodiqovna	
O'zbekistonda investitsiyalardan samarali foydalanish asosida oziq-ovqat sanoati samaradorligini oshirish yo'llari	554
Kobilova Nasiba Xurramovna	
Foreign Economic Relations as a Factor of Effective Functioning of the Economy	561
Bakhodurova Sulkiya Azizkhodjaevna, Li Marina Rudolfovna, Mukhtarova Donata Ravshanbekovna, Romashkin Roman Anatolyevich	
Modern Approaches to the Organization and Development of the Consumer Services Market	566
Musyeva Shoira Azimovna	
Ishlab chiqarish siklini qisqartirishning iqtisodiy samaradorligi.....	570
Odina Nabiyevna Tuychiyeva, Nazarova Latofat Toirjon qizi	
Asalarichilik mahsulotlari bozorida marketing strategiyasini amalga oshirish.....	575
Rashidova Xadicha Tursunaliievna	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida bank faoliyatini iqtisodiy-matematik modellashtirish yo'llari	581
Raxmanov Mexridin Sindarovich	
Korporativ boshqaruv amaliyoti bo'yicha hisobot tuzish bo'yicha xorijiy tajriba	586
Tashmatov Rustam Xusanovich	
Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish istiqbollari	592
Yuldashev Xusniddin Abdullayevich	
Iqtisodiyotda turizm o'rnini statistik baholash uslubiyoti.....	595
Zilola Jumanova	
Финансовые риски в исламском финансировании для внедрения в Республики Узбекистан	602
Абдуллоев Фуркат Олимджонович	
Блокчейн-технология и информационная безопасность в цифровой экономике Узбекистана.....	607
Кадиров Алишер Исмаилович	
Цифровая платформа как инструмент трансформации бизнес-процессов	611
Раупов Жамшид Рашидович	
O'zbekistonda zamonaviy kabel va sim mahsulotlari ishlab chiqaruvchi korxonalar faoliyatiga nazar	617
Rashidova Odina Olimjon qizi	
Современные тенденции развития валютных отношений в Узбекистане	622
Камалов Камоладдин Каҳрамонович	
Sug'urta sohasining O'zbekiston iqtisodiyotidagi o'rni	626
Sharobiddinov Akramjon Goyibbayevich	
Kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi va undan	
O'zbekistonda foydalanish yo'naliishlari	630
Fayziyeva Aziza Azamat qizi	
Modeling the Stackelberg strategy in a linear model (linear city) Hotteling	635
Musayeva Shaira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
Mulkning kapitallashuvi darajasini iqtisodiy jihatdan amalga oshirish samaradorligini baholash uslublari.....	644
Norbo耶ev Odil Abrayevich	
Tijorat banklarining kredit portfelini amaliy holati va ekonometrik tahlillari: ATB "Aloqabank" misolida.....	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyevna	
O'zbekistonda "yashil iqtisodiyot" muhitida kreditlash va moliyalashtirish imkoniyatlari	654
Taxir Urkinbayev	
Budget tashkilotlarida ichki nazorat tizimini tashkil qilishning xususiyatlari.....	658
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
Chinese Commercial Banks Experience in Asset Diversification	663
Uktamova Nozima Narzulla kizi	
Sanoat taraqqiyotida ishlab chiqarish korxonalarini ustuvor rivojlantirish istiqbollari.....	667
Yadgarov Akram Akbarovich	
Анализ деятельности коммерческих банков Узбекистана по кредитованию физических лиц.....	673
Базарова Нигора Равшановна	
Mahalliy va xorijiy investitsiyalarni jalb etishning innovatsion jarayonlarga ta'sirini baholash.....	684
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida innovatsiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirish yo'llari	689
Kuziyeva Nargiza Ramazanova, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	

Tashqi mehnat migratsiyasi..... O. N. Djurayev	694
Raqamli iqtisodiyotda sanoat tarmog'ining davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishini baholash	699
Otaboyeva Dildora	
Nobank kredit tashkilotlarining moliyaviy xizmatlari sifatini oshirishning xorijiy mamlakatlat tajribasi	705
Raimov Xurshid Muxtorovich	
Tijorat banklarida moliyaviy injiniringni qo'llash istiqbollari	711
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
O'zbekiston Respublikasi moliya bozorida tijorat banklari faoliyati: muammo va yechimlar	716
Toymuxamedov Ibroxim Rixsboevich, Jumaev Islombok Akram o'g'li	
Agrar ta'lim tizimida boshqaruv samaradorligini oshirish yo'llari	723
Boltayev Nurali Shiramatovich, Beglayev Uchqun Xurramovich, Abdiyev Izzat Risqiboyevich	
O'zini o'zi band qilgan shaxslardan olinadigan soliqlarni takomillashtirish orqali yashirin iqtisodiyotni jilovlash masalalari..... Davranov Iskandar Jumayevich	731
Iqtisodiy konsentratsiyalarni tartibga solish va nazorat qilishni takomillashtirish..... Luqmanov Sharifxon A'zam o'g'li	738
Role of Private and Public Kindergartens in Early Childhood Development	744
Makhmudova Munisakhon Abbas qizi	
"Yashil" enegriya quvvatlarini barpo etish iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash asosi sifatida..... Muminova Elnoraxon Abdukarimovna, Umarova Dilnoza Oybek qizi	749
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda CVP-tahlilni tashkil etishning muammoli jihatlari	754
Qlichev Baxtiyor Pardayevich	
Korxonada likvidlik riskini minimallashtirish orqali uning moliyaviy barqarorligini saqlab qolish	759
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Развитие международных торгово-экономических связей Республики Узбекистан	766
Ким Татьяна Валерьевна, Гофуржонова Шахрибону Баҳромжон кизи	
Kapital qurilishni boshqarish samaradorligini oshirishning dolzarb masalalari..... A. Bektemirov, M. U. Sarimsoqov	774
O'zbekiston mehnat bozorida yoshlarning ish bilan bandlik darajasini oshirish..... Mambetjanov Qahramon Qurbanduriyevich, Bahromov Shahzod Fazliddinovich	780
Роль имиджа в улучшении инвестиционной привлекательности высших учебных заведений..... Жанзаков Бекзот, Жонузоков Мирзабек	787
Innovatsion kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha xorij tajribasi va uni mamlakat iqtisodiyotida qo'llash imkoniyati..... Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Eshqulova Diloram Abduravupovna	795
Перспективы развития банковского сектора в Узбекистане для иностранных туристов	802
Муминов Шахзод Низомиддинович, Каримова Азиза Махомадризоевна	
Innovatsion faoliyat moliyaviy modellari va mexanizmlarini rivojlantishning konseptual asoslari	806
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Qishloq xo'jaligi tarmoqlarini innovatsion rivojlantirish bo'yicha xorij tajribalar va ulardan respublikamizda samarali foydalanish yo'llari	814
Ishniyazov Baxrom Normamatovich	
Turistik xizmatlarining o'ziga xos xususiyatlari va marketing tadqiqotlari..... Berdiqulova Iroda Rayimqulovna	819
Qoraqalpog'iston qishloq xo'jaligi: asosiy muammolar va rivojlanishining ustuvor yo'nalishlari	823
Yeshimbetov Uktamjon Xudaybergenovich	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari..... Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	832
Kriptovalyuta va blokcheyn tadqiqotlari: tendensiyalar va istiqbollar	835
Berdiqulov Jurabek	
Bank risklarni monitoring qilish tizimini takomillashtirish	837
Hamroyev Sherzod Axtamovich	
O'zbekiston hududlariga xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda ko'p qavatl "yashil" fermer xo'jaliklarini tashkil etishning ahamiyati	843
Turdimuratova Aziza Alisherovna	
Surxondaryo viloyatining mahalliy budget daromadlarini oshirish yo'llari va	

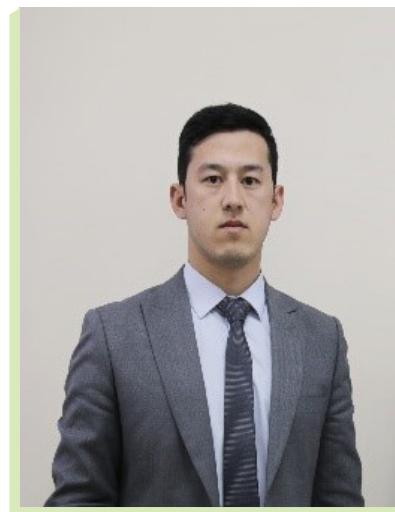

uni arima modeli asosida prognozlash.....	846
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Qishloq xo'jaligi tarmog'ining mamlakat iqtisodiyotidagi o'rni va undagi tarkibiy o'zgarishlarni statistik baholash.....	856
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatish korxonalarining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati	863
Pardayev Jamshid Muzaffarovich	
Turizm bozorini rivojlantirishda mehnat bozorining tutgan o'rni va ahamiyati	872
Berdikulova Iroda Rayimqulovna, Berdikulov Jurabek	
Проблемы расчета определения и планирования прибыли предприятий в условиях модернизации экономики	876
Алиева С. С.	
Роль применения информационных технологий "BLOCKCHAIN" в совершенствовании системы бухгалтерского учета Республики Узбекистан.....	881
Холбеков Расул Олимович	
Sanatoriysog'lomlashtirish muassasasida ichki audit qanday amalga oshiriladi: usullari	886
Shafkarov Faxriddin Xudayberdievich	
Tashqi savdo operatsiyalarining yagona elektron axborot tizimida umidsiz qarzdorlik masalasi	892
Tashmuxamedov Dilmirod Mirabzalovich	
Принципы формирования отчета о финансовых результатах в национальной и зарубежной практике	897
Эргашева Шахло Тургунновна	
Xalqaro raqamli integratsiyaning O'zbekiston an'anaviy banklarning raqobat muhitiga ta'siri	907
Abdujabbarov Abdurasul Abdurashid o'g'li	
O'zbekistonda turizm sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish: muammolar va strategiyalar....	915
Eshmurodov Rustam Sayfiddin o'g'li	
Yoshlar turizmini rivojlantirishda ommaviy va alternativ turizmnинг o'rni hamda volontyorlikning hususiyatlari.....	918
Allayor Norboev Ismoilovich	
Parrandachilik statistikasi ko'rsatkichlar tizimini shakllantirishning nazariy asoslari.....	922
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Iqtisodiyotda kambag'allik darajasini qisqartirishda moliya bozori instrumentlaridan foydanish imkoniyatlari.....	927
Shaxnoza Qobilova	
Sohibqiron Amir Temur va Adam Smitning soliqlarga bo'lgan qarashlarining xususiyatlari to'g'risidagi fikrlar	932
Alimov Ilhomjon Ikromovich	

O'ZBEKISTONDA TURIZM SOHASIDA KADRLAR TAYYORLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA STRATEGIYALAR

ORCID: 0009-0007-0749-0208

Eshmurodov Rustam Sayfiddin o'g'li Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
“Turizm” kafedrasi tayanch doktoranti

Annotatsiya: Turizm mamlakatlarning iqtisodiy rivojlanishida, madaniyatlar almashinuvida va ish o'rni yaratishda katta ahamiyatga ega soha hisoblanadi. Hozirgi kunda O'zbekistonda turizm sohasi sezilarli o'sish potentsialini namoyon qilmoqda, ammo sohada kadrlar tayyorlash bilan bog'liq muammolar ham yuzaga kelmoqda. Ushbu maqolada O'zbekistonda turizm sohasida kadrlar tayyorlashning mavjud tizimi o'rganiladi, tizimdag'i mavjud muammolar va uni takomillashtirish bo'yicha strategiyalar o'rganiladi. Kadrlar tayyorlash asoslari, o'quv dasturlari va turizm bozori talablarini o'rganib, ushbu tadqiqot O'zbekistonda turizmga kadrlar tayyorlash bo'yicha ta'lif sifati va dolzarbligini oshirish, pirovardida turizm sektorining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shish uchun tavsiya va takliflar beriladi.

Kalit so'zlar: Turizm, Kadrlar tayyorlash, Ta'lif, O'quv dasturlarini ishlab chiqish, turizm bozori talablari.

Abstract: Tourism is an important sector for countries' economic development, cultural exchange and job creation. Currently, the tourism sector of Uzbekistan shows significant growth potential, but there are also problems associated with training in this sector. This article examines the existing system of personnel training in the field of tourism in Uzbekistan, discusses existing problems in the system and strategies for its improvement. By examining the fundamentals of training, curricula and tourism market requirements, this study provides recommendations and suggestions to improve the quality and relevance of tourism training in Uzbekistan and ultimately contribute to the sustainable development of the tourism sector.

Key words: Tourism, Training, Education, Curriculum development, tourism market requirements.

Аннотация: Туризм является важным сектором экономического развития стран, обмена культурами и создания рабочих мест. В настоящее время туристический сектор Узбекистана демонстрирует значительный потенциал роста, но существуют и проблемы, связанные с подготовкой кадров в этом секторе. В данной статье рассматривается существующая система подготовки кадров в сфере туризма в Узбекистане, рассматриваются существующие проблемы в системе и стратегии ее совершенствования. Изучая основы обучения, учебные программы и требования туристического рынка, в этом исследовании представлены рекомендации и предложения по повышению качества и актуальности обучения в сфере туризма в Узбекистане и, в конечном итоге, способствовать устойчивому развитию туристического сектора.

Ключевые слова: Туризм, Обучение, Образование, Разработка учебных программ, требования туристического рынка.

KIRISH

Turizm ko'p qirrali soha bo'lib, u turli sohalarni, jumladan, mehmondo'stlik, sayohat, rekreatsiya va gastronomiyanı o'z ichiga oladi. O'zbekiston o'zining boy madaniy merosi, tarixiy obyektlari, tabiiy landshaftlari bilan sayyohatchilarni o'ziga rom etuvchi sayyohlik hududga aylanib bormoqda. Mamlakatimiz hukumati turizm salohiyatini iqtisodiy o'sishning asosiy omili sifatida allaqachon tan oldi va sohani rivojlantirish bo'yicha bir qancha iqtisodiy hamda siyosiy qadamlarni qo'ydi. Jumladan O'zbekiston Respublikasida turizm, madaniy meros va muzeyshunoslik sohalarida xalqaro standartlarga mos uzlusiz ta'lif tizimini yanada takomillashtirish, mehnat bozorining zamonaviy talablariga muvofiq yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash jarayonini yo'lga qo'yish, fan, ta'lif va ishlab chiqarishning integratsiyasini ta'minlash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 30-oktabrdagi “Turizm, madaniy meros va muzeyshunoslik sohalarida malakali kadrlar tayyorlashning uzlusiz tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi

5270-sonli qarori bilan turizm sohasiga kadrlar tayyorlash tizimiga bir qancha qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritildi¹. Shu bilan birgalikda, bu sa'y-harakatlarning samaradorligi turizm sohasida mayjud kadrlarning xalqaro turizm bozori talablarini qondirish uchun zarur ko'nikma va bilimlarga egaligi bilan bevosita bog'liqdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

O'zbekiston turizm sohasini rivojlantirish undagi mavjud kamchiliklarni aniqlash maqsadida shu paytg'a qadar bir qancha olim va tadqiqotchilarimiz o'z tadqiqotlarini olib borganlar va o'rganishlari yuzasidan o'z taklif va tavsiyalarini bergenlar. Jumladan,

M.Amonboyevning "Turizm industriyasida bo'lajak mutaxassisni tayyorlashning ta'llim modeli" nomli maqolasida turizmga kadrlar tayyorlash tizimi haqida o'z tadqiqotlarini keltirib o'tganlar va unda "Ish beruvchilarning bitiruvchilarga qo'yadigan asosiy talabi – talabalarning universitetda o'qish paytida o'quv va ishlab chiqarish amaliyotini o'tash jarayonida to'plangan tajribasining muhim ahamiyati" – haqida o'z qarashlarini bayon qilganlar².

A.Raxmatov o'zining "Turizm sohasida malakali kadrlar qo'nimsizligining holati va mavsumiylik muammosini hal etish yo'llari borasida tavsiyalar" nomli maqolasida "Turizm sohasida malakali kadrlar qo'nimsizligining holati va mavsumiylik muammosini hal etish yo'llari" ni tadqiq etib, o'z tavsiyalarini bergen³.

M.V. Polevyaning "Turizm industriyasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish bo'yicha zamonaviy muammolar va vazifalar" nomli tadqiqot ishida "Bizning fikrimizcha, turizm sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirishning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

- kadrlar tayyorlash tizimining holatini baholash va rivojlanishini prognozlash
  - boshqaruv tuzilmasini takomillashtirish
  - kadrlar tayyorlash tizimi va ish beruvchilar o'rta sidagi aloqalarni mustahkamlash" ligini ta'kidlagan⁴.
- Lavrova T.A. o'zining "Turizm sohasiga kadrlar tayyorlashning zamonaviy yo'nalishlari" nomli tadqiqot ishida Turizm sohasida kadrlar tayyorlash tizimini rivojlanadirishga to'sqinlik qilayotgan asosiy muammolar qatoriga quyidagilar kiradi:
- raqamli innovatsiyalarni joriy etishni hisobga olgan holda professional standartlarni takomillashtirish zarurati;
  - turizm va mehmondo'stlik sohasi uchun kadrlar tayyorlashning eskirgan o'quv-uslubiy bazasi;
  - oly o'quv yurtlarining moddiy-texnik bazasini modernizatsiya qilish va o'quv va kasbiy laboratoriylar (ta'llim sayyohlik agentliklari, mehmonxonalar, restoranlar) mavjudligini ta'minlash zarurati;
  - mehmonlar va mijozlar bilan muloqot qilish uchun chet tillarini etarli darajada bilmaslik kabi bir qancha sabablarni o'rgangan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur maqolani tayyorlashda ilmiy-nazariy mushohada, tadqiqotchi olimlarning izlanishlari va qiyosiy tahillillardan foydalangan holda tayyorlandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Diyorimiz ko'plab diqqatga sazovor joylarga ega, jumladan, YUNESKOning Butunjahon merosi obyektlari, Samarqand, Buxoro, Xiva va Shahrisabz kabi qadimiy shaharlar, shuningdek, Ipak yo'li va Orol dengizi turistik mintaqasining tabiiy go'zalligi alohida etiborga molik hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan hozirgi kunda hukumatimiz turizmni rag'batlantirish maqsadida turistik infratuzilmani rivojlanadirish, marketing kompaniyalari va mamlakatimizga kirish vizalarini liberallashtirishga kabi bir qancha amaliy ishlarni amalga oshirmoqda. Buning natijasi o'laroq xalqaro turizm bozorida O'zbekistonga tashrif buyuruvchilar soni muttasil ortib, iqtisodiyotiga sezilarli o'z hissasini qo'shmoqda.

Ammo shuni hisobga olish kerakki, mamlakatda sohaning o'sish salohiyati yuqoriligiga qaramay, O'zbekiston sohaga kadrlarni tayyorlashda va rivojlanadirishda ma'lum bir muammolarga duch kelmoqda. Hozirgi kunda mammakatimizda 27 ta oly ta'llim tashkiloti va 8 ta kollejda turizm sohasi uchun mutaxassislar tayyorlanmoqda⁵. Turizmga kadrlar tayyorlash bilan shug'ullanuvchi oly ta'llim muassasalarining taklif etayotgan ta'llim dasturlarida asosan talaba yoshlarga beriladigan bilim va ko'nikmalarning zamon talabida ortda qolayotgанилиги, sohaning asl soha vakili bo'lgan malakali professor-o'qituvchilarining kamligi hamda OTMlarda zamonaviy

1 Lex.uz

2 <https://tsue.scienceweb.uz/index.php/archive/article/view/2472>

3 <https://finance.tsue.uz/index.php/afa>

4 cyberleninka.ru

5 Stat.uz ma'lumoti

jihozlar yetishmasligi kuzatiladi. Bundan tashqari, o'quv dasturlari va turizm korxonalari o'rta-sida integratsiyaning yaxshi yo'lga qo'yilmaganligi ham bu bitiruvchilarining malakalari va turizm sohasidagi ish talablari o'rta-sida nomutonosibliklar yuzaga kelishiga sabab bo'lmoqda.

Yuqoridagilarga qo'shimcha tarzda shuni aytish mumkinki O'zbekistonda turizm sohasida kadrlar tayyorlash tizimi oldida turgan yana bir nechta muammolar va unga sabab bo'luvchi omillar mavjud:

- Ko'pgina oliy ta'lif va kasb-hunar muassasalarida talabalar amaliyoti uchun turistik laboratoriylar, lingafon xonalari va simulyatsiya xonalari kabi tegishli jihozlar mavjud emas, bu esa talabalar uchun amaliy mashg'ulotlar samarasini tushishiga olib kelmoqda;
- Turizm boshqaruvi tashkilotlarda, xususiy korxona va tashkilotlarda faoliyat yuritib, soha bo'yicha tegishli malakalarga ega bo'lgan professor-o'qituvchilarining etishmasligi talabalarga beriladigan ta'lif sifatini pasayishiga olib kelmoqda;
- Turizm sohasiga kadrlar tayyorlashda foydalaniladiga o'quv dasturlari hamda o'quv rejalar ko'pincha sohaning rivojlanayotgan tendentsiyalari va talablariga mos kelmaydi, bu esa amaliy ish jarayonida talab qilinadigan akademik bilimlar va amaliy ko'nikmalar o'rta-sidagi tafovutni yuzaga keltirmoqda;
- Oliy ta'lif muassasalarini va turizm sohasida faoliyat olib boruvchi korxonalar o'rta-sida bilimlar almashinuvni, integratsiyaning yaxshi yo'lga qo'yilmaganligi o'quv dasturlari va sanoat ehtiyojlari o'rta-sida tafo-vutlar mavjudligini ko'rsatmoqda.

Yuqorida keltirib o'tilgan kamchilik va muammolardan kelib chiqgan holda quyidagi tavsiyalarni turizm sohasiga kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirishda o'z samarasini ko'rsatishi mumkin bo'lgan strategiyalarni ishlab chiqishimiz mumkin. Avvalroq qayd etilgan zaif nuqtalarni hal etish va O'zbekiston oliy ta'lif va kasb-hunar muassasalarida turizm sohasiga kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish maqsadida quyidagi strategiyalarni taklif etishimiz mumkin:

Turizmga kadrlar tayyorlash bilan shug'ullanuvchi ta'lif muassasalarining o'quv dasturlari hamda texnik jihozlanganlik holatini modernizatsiya qilishga sarmoya kiritish, jumladan, sayyohlik laboratoriylarini va simulyatsiya xonalarini tashkil etish, amaliy mashg'ulotlar va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish maqsadida ko'proq turistik hududlarda amaliy darslarni olib boorish;

Professor-o'qituvchilarga zamonaviy o'quv dasturlari, ilmiy va amaliy seminarlar va xalqaro institutlar bilan hamkorlik orqali o'z malaka va tajribalarini oshirish imkoniyatlarini yaratib berish;

Turizm sanoati rivojlangan mamlakatlarning tendentsiyalari, texnologiyalari va ilg'or tajribalarini o'z ichiga olgan holda xalqaro malaka talablariga javob beruvchi o'quv dasturlarini ishlab chiqish, bitiruvchilarini tegishli bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlash;

O'quv dasturlarini sohaning sanoat ehtiyojlariga moslashtirish uchun amaliyot dasturlari, sohaning bir qancha yutuqlarga erishgan vakillar ma'ruzalari, talabalarini turizm sanoat korxonalariga joylashtirish va ulardan kerakli amaliy bilim ko'nikmalarni olishini ta'minlash, ta'lif muassasalarini va turizm sanoati korxonalarini o'rta-sidiagi hamkorlikni mustahkamlash kabi zaruriy ishlarni amalga oshirish zarur.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Turizm sohasi O'zbekistonda iqtisodiy rivojlanish va madaniy almashinuv uchun ulkan salohiyatga ega bo'lgan soha hisoblanadi. Biroq, bu salohiyatdan samarali foydalanish hamda uning imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish uchun sanoat talablariga javob beradigan malakali va zamonaviy bilimga ega bo'lgan kadrlarni ishlab chiqarish muhim ahamiyatga ega. Kadrlar tayyorlash va bu tizimni takomillashtirish bo'yicha bir qancha strategiyalarni ishlab chiqish bilan bog'liq muammolarni hal qilish orqali O'zbekiston o'zining turizm ta'lif tizimini mustahkamlashi va turizm sohasining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shishi mumkin.

Foydanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 30-oktabrdagi "Turizm, madaniy meros va muzeishunoslik sohalarida malakali kadrlar tayyorlashning uzlusiz tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 5270-sonli qarori. <https://lex.uz/docs/-5701949>
2. Amonboev, M. (2020). Образовательная модель подготовки будущего специалиста индустрии туризма. Архив научных исследований, 1(26). извлечено от <https://tsue.scienceweb.uz/index.php/archive/article/view/2472>
3. Itolmasovich, R. A. (2024). Turizm sohasida malakali kadrlar qo'nimsizligining holati va mavsumiylik muammosini hal etish yo'llari borasida tavsiyalar. Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting, 4(03), 447-452.
4. Полевая, М. В. (2009). Современные проблемы и задачи по совершенствованию системы подготовки кадров индустрии туризма. Транспортное дело России, (10), 101-103.
5. Лаврова Т.А. , & Сирота Н.П. (2023). Современные направления подготовки кадров в сфере туризма. Известия Санкт-Петербургского государственного экономического университета, (6-1 (144)), 138-143.
6. Jahon sayyohlik tashkiloti (UNWTO) <https://www.unwto.org/>
7. O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi huzuridagi Turizm qo'misi <https://uzbektourism.uz>

Yashi

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

E-mail: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnalni

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

